

CONSTRUÏM LA NOSTRA IDENTITAT

SANTA EULÀRIA FARALLÓ DE LA MAR

3er i 4rt

NOM: _____

LLINATGES: _____

ESCOLA: _____

EL LITORAL DE SANTA EULÀRIA DES RIU

El litoral del municipi de Santa Eulària des Riu s'estén des de la punta des Andreus, a Talamanca, fins al puig de la Mar, molt a prop de la Cala de Sant Vicent. En aquest quadern treballarem una part d'aquest extens litoral, des del port de Santa Eulària des Riu fins a l'illa de Tagomago.

Activitat 1

Marca al mapa la teua escola i el camí que has hagut de fer per a arribar a Santa Eulària.

Coneixes algun dels illots que apareixen al mapa? Escriv-ne el nom.

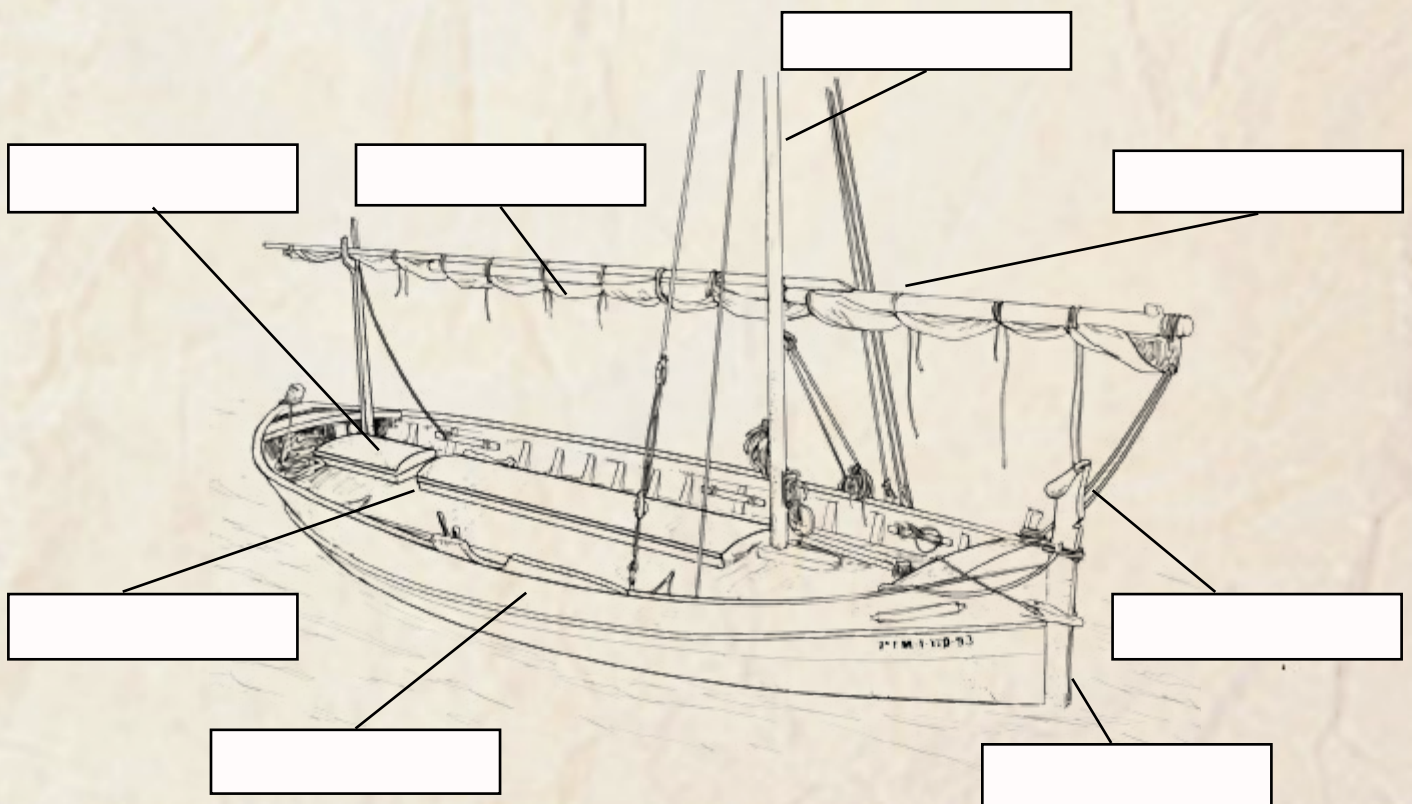
EL PORT

El port de Santa Eulària està emplaçat en una cala. Avui en dia és un port esportiu, però disposa d'un moll de gestió municipal destinat a les barques de pesca tradicional.

Activitat 1:

Situa en aquest plànol del port el moll de pescadors, així com el punt des d'on heu sortit amb el vaixell.

Activitat 2:

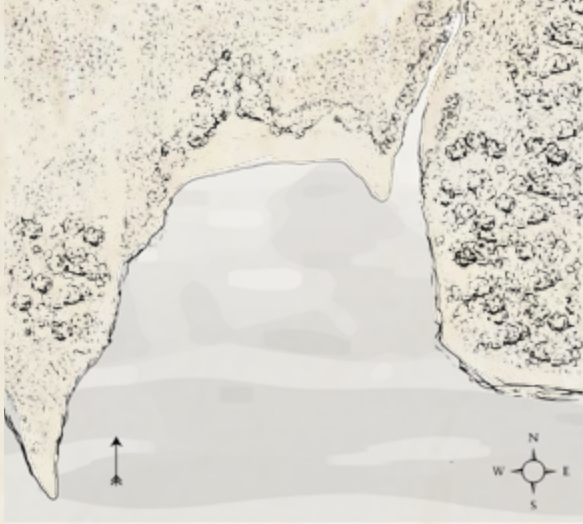
Anomena les parts del vaixell: CAPIRÓ, QUARTERS, ORLA, COBERTA, ARBRE, RODA, ANTENA, VELA.

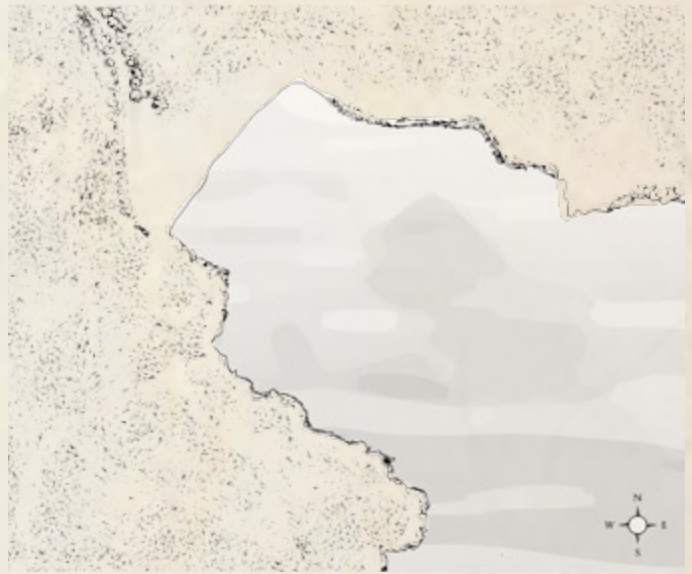
OBSERVAM LA COSTA

Una cala és una badia petita, de forma còncaua, generalment envoltada per una paret de roca. La responsable de la seva formació és l'erosió provocada pel curs d'un torrent i per l'embat del mar. De fet, a les Pitiüses totes les cales tenen el seu torrent.

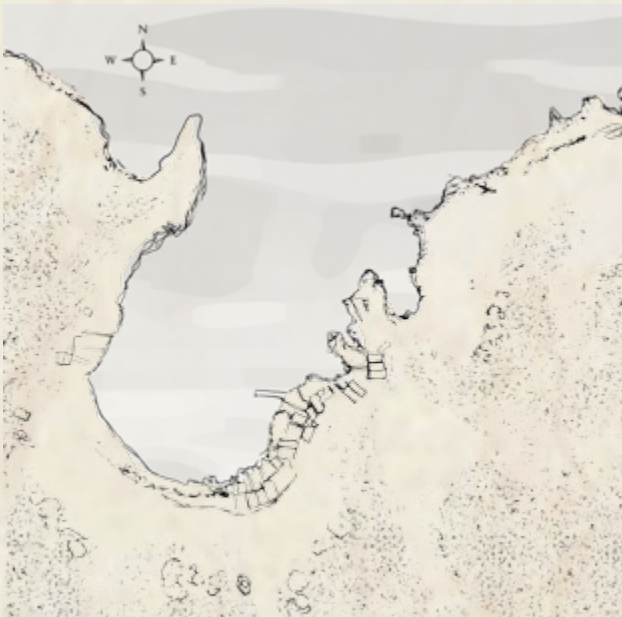
Cala:

Torrent:

Cala:

Torrent:

Cala:

Torrent:

Activitat 3:

Reconeixes aquestes cales? Durant la travessia, podràs veure-les i fins i tot és possible que entreu en alguna d'elles. Observa la costa i identifica-les.

Activitat 4:

Localitza i dibuixa el torrent de cadascuna d'aquestes tres cales i escriu-ne el nom.

OBSERVAM LA COSTA

Els petits illots del litoral de Santa Eulària juguen un paper molt important per la flora i la fauna marina. Diverses espècies d'aus com l'omnipresent gavina, nidifiquen en aquests illots i a més, podem trobar-hi algunes espècies endèmiques. Per exemple, cada illot té la seva varietat única de sargantana.

Es Canar

Cala Martina

Cala Pada

s'Estanyol

Illa Rodona:

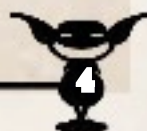
Illa de Santa Eulària:

Activitat 5:

Escriu al seu requadre corresponent el nom de cada illot: Illa de Santa Eulària, Illa Rodona, Illa des Canar, Escull de sa Galera.

Activitat 6:

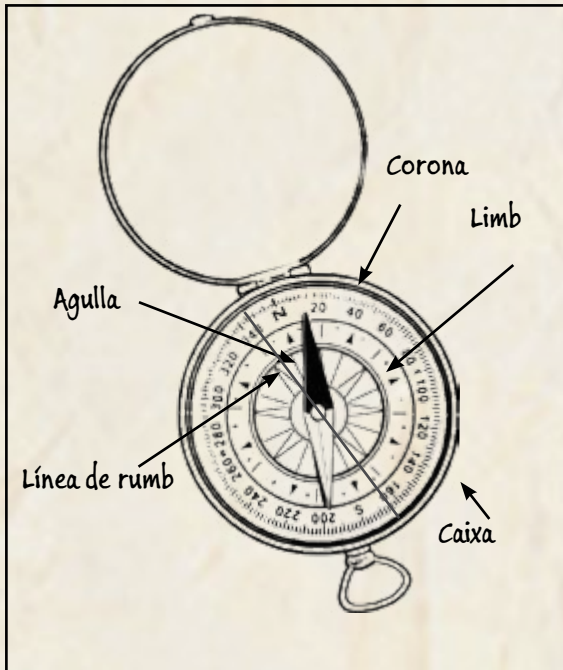
Seguint la descripció del guia, pinta les sargantanes amb els colors que li són propis a cada illot.

APRENDRE A ORIENTAR-SE AL MAR

El compàs (o brúixola) és un instrument format per una agulla imantada que sempre apunta a un dels pols magnètics de la terra, generalment al nord. Fou inventada per primer cop a la Xina i originalment assenyalava el sud. És un dels instruments més útils a la mar, ja que permet orientar-se quan no tenim la costa a la vista.

TRAÇAR UN RUMB :

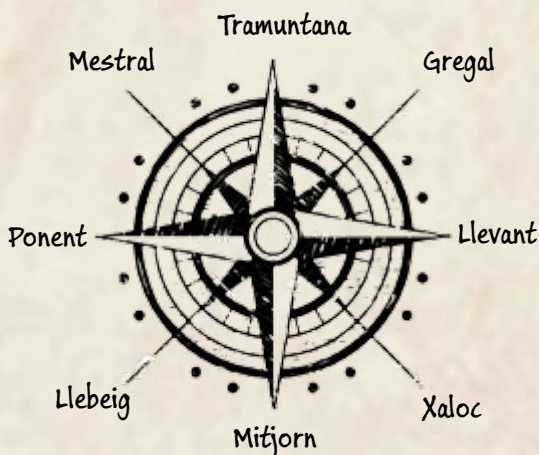
Per traçar un rumb o derrota amb el compàs ens servirem del limb graduat i de la corona giratòria.

1. Gira la corona fins que l'agulla coincideixi amb el nord del limb.
2. Deicideix a on vols anar.
3. Torna a girar la corona fins fer coincidir la línia de rumb amb el teu destí.

LA ROSA DELS VENTS

Activitat 7:

Escriu el vent que correspon a cada refrany:

- _____ aigua veig, aigua no veig.
- _____ treu es ventres des lloc.
- _____ encén es forn.
- _____ aigua per davant.
- _____ és es raspall del cel.
- _____ mar picada i sola banyada.
- _____ el cap enravana.
- _____ plou poc sovint, i si plou, plou de valent.

LA VIDA A LES CALES

El principal habitant de les aigües poc profundes de les cales és també el gran tresor del nostre mar: La posidònia oceànica. És una planta que floreix a la tardor i que és la llar de més d'un millar d'espècies animals. Gràcies a aquesta enorme biodiversitat, les cales esdevingueren petits ports pesquers ja des de l'antiguitat, i avui dia podem trobar casetes de pescador a la majoria d'elles.

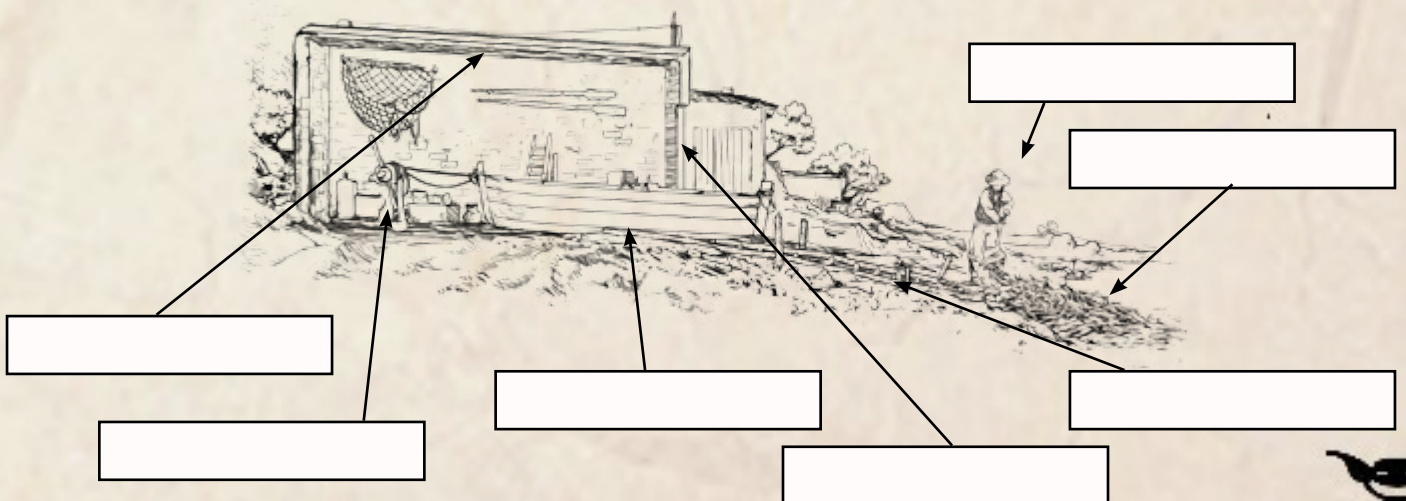
Activitat 8:

Escriu quatre usos tradicionals de la posidònia oceànica.

1.
_____	2.
_____
3.
_____	4.
_____

Activitat 9:

Anomena les parts d'una caseta de pescador.

ELS TEMIBLES CORSARIS

Des de l'antiquitat i fins al segle XIX les Pitiüses foren a la vegada bressol i objectiu de corsaris. El corsarisme era un acte de guerra i però també una activitat econòmica. Els vaixells corsaris assaltaven l'illa a la cerca de botí. Les poblacions costaneres i els llocs amb una important activitat econòmica, com les salines d'Eivissa o el riu de Santa Eulària, n'eren especialment vulnerables. És per això que es construïren torres i fortificacions en aquests punts. Al litoral de Santa Eulària podem trobar dos d'aquestes torres de defensa: una a l'església de Santa Eulària, que defensava la desembocadura del riu, i l'altra a la Punta d'en Valls, que protegia l'entrada al Canal d'en Martí.

SES GERMANES CAPTIVES

"Una barqueta de moros
as Pou des Lleó saltà
De set cases que hi havia,
sis ne varen espanyar,
sinós can Miquel Jaume,
que hi trobaren bestiar.
- Germans, posem-nos atents,
que es pastoret ja vendrà.-
Vuiqué Deu o la ventura
dones hei varen anar;
una va parar sa porta
s'altra amollà es bestiar.
Quan les veren descuidades,
totes les varen abrivar.(...)"

Activitat 10:

Llegeix el fragment del romanç de ses Germanes Captives i marca quina de les següents opcions creus que era el principal botí que venien a buscar els corsaris.

DESEMBARCAM A TAGOMAGO

L'illa de Tagomago està situada a 1 milla nàutica de distància respecte a la punta d'en Valls. Té 1.750 metres de longitud. Fins a mitjans del segle XX va estar habitada pel farer, que disposava d'una residència al far, i per una família pagesa que vivia a la casa de can Domingo. És un espai de gran valor ecològic, que compta amb una variada vegetació i fauna endèmica. És un important punt de nidificació d'aus marines.

Activitat 11:

Assenyala en el dibuix el punt on heu desembarcat i el camí que heu fet fins al far.

MILLES NÀUTIQUES

Activitat 12:

La milla nàutica és l'unitat de mesura més habitual al mar. Equival a 1.852 metres. Per arribar a Tagomago haureu recorregut uns 15 Kilòmetres. Pots calcular quantes milles nàutiques són?

FLORA I FAUNA DE TAGOMAGO

Una característica de la vegetació i la fauna pròpia de illes i illots és precisament l'aïllament, que afavoreix l'aparició d'endemismes; subespècies i varietats que només és possible trobar en aquestes illes. Tagomago compta amb unes 250 espècies vegetals, de les quals 7 són endèmiques. Per exemple la saladina o *Limonium Ebusitanum*, que és una planta adaptada al vent i l'aigua salada. També té la seva pròpia varietat de sargantana, la *Podarcis Pityusensis Tagomanensis*.

Activitat 13:

Pinta el dibuix amb els colors propis de la *Podarcis Pityusensis Tagomanensis*, però fixa't bé en els canvis de tonalitat.

EL VIROT

Tagomago és un important punt de nidificació del *Puffinus Mauritanicus*, conegut popularment com a Virot. És una au marina endèmica de les Balears que només toca terra per niar. Únicament es reproduïx als nostres illots i actualment està en perill d'extinció. Una raó més per conservar aquests espais únics.

Activitat 14:

Quines de les següents espècies podem trobar a Tagomago?

Saladina Àguila Real Fonoll Mari Baladre

Falcó Mari Savina Pi ver Geneta

Virot Rata Gavina Corb Mari

EL FAR DE TAGOMAGO

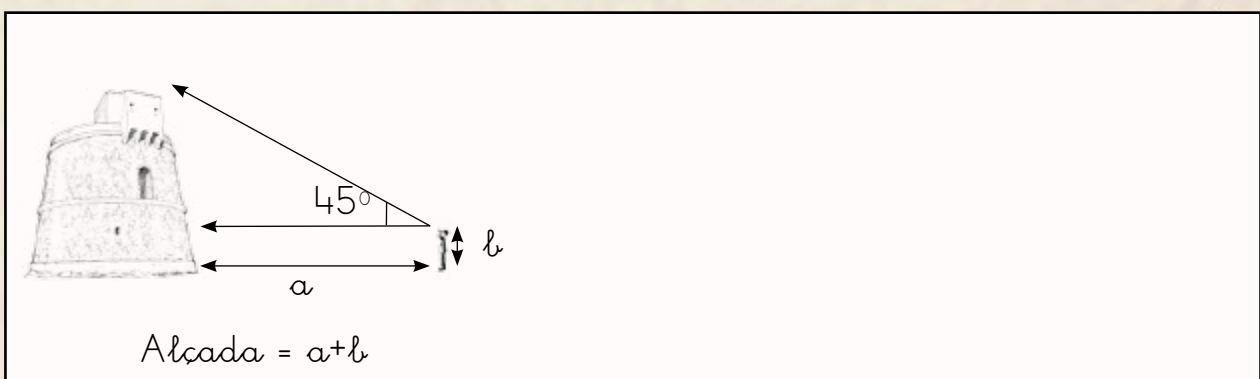
El far de Tagomago es va construir entre els anys 1910 i 1913 per compensar la mala ubicació del far de Punta Grossa. Disposa d'una vivenda per al farer, i de fet va romandre habitat fins l'any 1963. Avui en dia el far és automàtic i els farers venen regularment a fer tasques de manteniment.

Activitat 15:

Com que la terra és esfèrica, l'alçada dels fars afecta a la seva visibilitat. A més de tenir una làmpara potent, quan més amunt es trobi el far i més alt sigui, de més lluny es podrà veure.

Sabies que amb l'ajuda d'un quadrant i una cinta mètrica es pot mesurar l'alçada del far de Tagomago des de baix? Prova-ho!

AVALUACIÓ

Activitat 1:

En aquesta sopa de lletres hi ha el nom de 9 cales que has pogut veure en aquesta travessia, troba-les!

P	Z	C	Q	W	E	T	I	U	Y	O	P	A	U
L	X	A	V	S	E	S	T	A	N	Y	O	L	P
N	B	N	M	A	D	F	E	Z	L	I	U	A	O
O	O	A	S	D	P	T	E	R	H	Z	D	L	M
V	Z	L	C	B	F	Y	P	A	D	A	E	M	A
L	P	D	K	H	T	U	I	R	S	X	S	Z	S
K	O	E	L	A	L	I	B	V	M	O	L	E	T
I	S	N	R	F	O	L	I	N	S	E	L	T	E
B	Y	M	R	H	G	I	E	A	D	X	E	Z	L
Q	Z	A	R	T	I	O	S	N	Q	V	O	X	L
L	M	R	A	X	N	B	U	R	Y	W	H	A	A
E	I	T	C	M	A	R	T	I	N	A	Q	P	L
B	O	I	X	I	J	Q	D	C	Z	E	J	O	I

Activitat 2:

Digues si aquestes afirmacions són vertaderes o falses:

	Vertader	Fals
A Tagomago heu desembarcat a l'Olla de Tramuntana		
Una milla nàutica te 1.952 metres		
El virot és una au marina en perill d'extinció		
L'illa Rodona no té cap sargantana endèmica		
Els torrents són responsables de la formació de les cales		
La posidònia oceànica és una planta amb flor		

Activitat 3:

Quins d'aquests illots es troben al litoral de Santa Eulària?

☐ Illa de Santa Eulària	☐ sa Conillera	☐ Illa Rodona	☐ Illa Negra
☐ Es Vedrà	☐ Es Malvins	☐ s'Espartar	☐ se Margalides
☐ Es Caragoler	☐ Tagomago	☐ Es daus	☐ Illa des Canar

